

NASZA FRANCISZKAŃSKA TOŻSAMOŚĆ

Subsydium Definitorium Generalnego

RZYM 2012

Copertina: Olio di Ivo Batocco
Impaginazione fr. Joseph Magro per Ufficio Comunicazioni OFM

PREZENTACJA

Drodzy Bracia: niech Pan obdarzy Was pokojem!

Ostatnia Kapituła Generalna zobowiązała Definitorium Generalne, aby *«pogłębiło zagadnienie tożsamości franciszkańskiej oraz uczestniczenia w misji ewangelizacyjnej Braci kapłanów i laików»* (Zalecenie 2).

W służbie animacji *«nasz projekt polega na rozpoczęciu na nowo od Chrystusa i Ewangelii, aby żyć i działać zawsze w świetle Ewangelii»* (Rozpocząć na nowo od Ewangelii, s. 14), dlatego też pragniemy proponować odnowioną refleksję na temat: kim jesteśmy i do czego zostaliśmy powołani. W tych trudnych dla Zakonu czasach, bardziej konkretne podejście do kwestii naszej franciszkańskiej tożsamości pomoże nam w przekształceniu obecnego kryzysu w okazję do rozeznania istoty tego, co zobowiązaliśmy się zachować i realizować w życiu każdego dnia, a jednocześnie stanie się dla nas bodźcem, abyśmy byli wobec współczesnego świata ewangelicznie zbuntowani, czyli bardziej wiarygodni i profetyczni.

Definitorium Generalne podjęło refleksję na temat naszej tożsamości, jako Braci Mniejszych. Odczytało na nowo Regułę oraz Konstytucje Generalne i wsłuchało się z życzliwością i empatią (*Niosący Dar Ewangelii* 13 i 15) w głos współczesnego świata. Refleksją tą podzieliło się również i pogłębiło ją wraz z Ministrami Prowincjalnymi, Prezesami Konferencji oraz Wizytatorami Generalnymi.

Zebrawszy wpływające ze wspomnianych konfrontacji różne wskazówki, Definitorium Generalne pragnie podarować wszystkim Prowincjom i Jednostkom Zakonu swego rodzaju praktyczne „narzędzie”, aby i one mogły pogłębić ten ważny temat.

W pierwszej części proponujemy zarys konkretnej refleksji, która może być pomocną w przygotowaniu Kapituły Prowincjalnej, jak również w opracowaniu projektu życia i pracy misyjnej Prowincji, a także w formacji ciągłej, dniach skupienia czy rekolekcjach.

W drugiej części znajdziecie teksty nabożeństw poświęcone naszej franciszkańskiej tożsamości, które można użyć w poszczególnych

Wspólnotach i spotkaniach prowincjalnych, tak, aby każdy z Braci mógł odnowić się duchowo i w ten sposób odnowić również swoje życie i umocnić wierność.

Powierzam to „narzędzie” animacyjne każdemu z Ministrów Prowincjalnych i Kustoszy oraz wszystkim Gwardianom, z nadzieją, iż stanie się ono powszechnym i korzystnym zarazem środkiem w głębokim procesie odnowy naszej tożsamości.

4 października 2012 r.
w uroczystość Św. O. Franciszka

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Minister Generalny, OFM

TOŻSAMOŚĆ FRANCISZKAŃSKA

Gorąco zachęcamy Ministrów, Kustoszy i Gwardianów, aby we Wspólnotach, którym przewodzą podjęli refleksję dotyczącą naszej zakonnej tożsamości. Można to uczynić w ramach przygotowania do Kapituły prowincjalnej czy też kustodialnej, podczas rekolekcji zakonnych czy dni skupienia oraz w czasie, gdy poszczególne Wspólnoty pracują na opracowaniem własnego projektu życia i misji.

PREZENTACJA TEMATU

Na podstawie najważniejszych tekstów - Reguła i Konstytucje - w dialogu z Kościołem i światem współczesnym powinniśmy się zastanowić nad tym, kim jesteśmy oraz kim chcemy być, jako Bracia Mniejsi oraz jako Prowincja.

MOTYWACJE I CELE

Zachęcić Braci, aby sięgnęli na nowo po Konstytucje Generalne, jako „podstawowe prawo”, które jest aktualizacją Reguły i ukierunkowuje nasze franciszkańskie powołanie.

Odnowić świadomość, że nasz charyzmat, podobnie jak każdy inny, jest DAREM Ducha, dla Kościoła i dla dobra świata.

Wzmocnić poczucie przynależności do Boga, jako konsekrowani, oraz do Wspólnoty powszechnej i prowincjalnej tak, aby uniknąć upodobnienia się do kapłanów diecezjalnych, mylenia naszego charyzmatu z innymi charyzmatami kościelnymi, i aby we wszystkich Braciach (laikach i kapłanach) zachować tę samą fundamentalną tożsamość franciszkańską.

Odzyskać i rozwinąć franciszkańską inspirację, aby zatroszczyć się o wartości takie, jak sprawiedliwość, pokój i ochrona stworzenia.

Nawiązać dialog z innymi religiami oraz ze współczesną dominującą kulturą, zarówno w postawie krytycznej jak i w postawie słuchania, aby nie pozwalać się im warunkować; odnowić nasz franciszkański styl i sposób ewangelizowania.

METODOLOGIA

- * Z Reguły zakonnej oraz Konstytucji generalnych wypływają życiodajne elementy naszego zakonnego charyzmatu. Wartości te obecne są w każdym z ich rozdziałów i tworzą formę życia, którą pozostawił nam nasz Założyciel.
- * Różne elementy naszego charyzmatu przedstawione zostały w trzech podstawowych wymiarach: 1. wymiar teologiczno-duchowy; 2. życie we wspólnocie i umniejszeniu; 3. misja w Kościele i w świecie.
- * W każdym bloku tematycznym proponuje się konfrontację w odniesieniu do sytuacji w Kościele i współczesnej kultury.
- * W zrozumieniu tożsamości bardzo ważnym jest uwzględnić i pamiętać o wszystkich wymiarach, które ją tworzą, aby w ten sposób uniknąć jedynie częściowego jej przedstawienia.
- * Niniejsza propozycja rozważań jest ściśle związana ze wskazówkami oraz wytycznymi zawartymi w subsydlum „Rozpocząć na nowo od Ewangelii”, jak również z refleksją zawartą w „Moratorium”. Jej zadaniem jest pomoc w opracowaniu konkretnego i właściwego „projektu życia i misji”.

TEKSTY ŹRÓDŁOWE

Zasadniczym odnośnikiem, który streszcza naszą tożsamość są *Rb 1* e *KG*, art. 1 §1-2:

Rb 1 *Reguła i życie braci mniejszych polega na zachowywaniu świętej Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa przez życie w posłuszeństwie, bez własności i w czystości. Brat Franciszek przyrzeka posłuszeństwo i uszanowanie papieżowi Honoriuszowi i jego prawnym następcom, i Kościołowi Rzymskiemu. A inni bracia mają obowiązek słuchać brata Franciszka i jego następców.*

KG art. 1

§1 *Zakon Braci Mniejszych, założony przez Św. Franciszka z Asyżu, jest braterską wspólnotą, w której Bracia pod działaniem Ducha Świętego, wierniej krocząc śladami Jezusa Chrystusa, całkowicie oddają się przez profesję Bogu nade wszystko umiłowanemu, żyjąc Ewangelią w Kościele, w sposób, jaki praktykował i ukazał Św. Franciszek..*

§2 *Bracia, jako naśladowcy Św. Franciszka, zobowiązani są prowadzić życie na wskroś ewangeliczne, mianowicie: żyć w duchu modlitwy, pobożności i braterskiej wspólnoty oraz dawać świadectwo pokuty i umniejszenia; ożywieni zaś miłością do każdego człowieka powinni nieść na cały świat orędzie Ewangelii oraz czynami głosić pojednanie, pokój i sprawiedliwość, a także okazywać szacunek stworzeniu.*

ZAŁOŻENIA TEOLOGICZNO-DUCHOWE NASZEJ TOŻSAMOŚCI

Poniższe założenia stanowią podstawę zrozumienia w świetle wiary zamysłu i duchowego horyzontu Św. Franciszka, dlatego też nie może wśród nich zabraknąć:

głębokiej wiary w Boga, który jest Ojcem; radykalnego naśladowania Chrystusa; posłuszeństwa świętej Ewangelii i zachowania rad ewangelicznych; posiadania Ducha Pańskiego, jako najważniejszej wartości w życiu; łączności z Kościołem; konieczności nieustannego ożywiania ducha modlitwy i pobożności; całkowitego wyzbycia się wszelkich dóbr i przywiązania do nich, jako procesu osiągnięcia wolności; czystości serca, jako przywileju bycia prawdziwie wolnym oraz misji (posłani jak Chrystus), jako elementu fundamentalnego powołania i nieustannego poszukiwania pokoju.

MODLITEWNA LEKTURA REGULY

Proponowane poniżej wybrane fragmenty Reguły Zatwierdzonej określają naszą zakonną tożsamość i pozwalają nam skonfrontować się z elementami teologiczno-duchowymi naszego charyzmatu.

«Bracia niech niczego nie nabywają na własność: ani domu, ani ziemi, ani żadnej innej rzeczy. I jako pielgrzymi i obcy (por. 1P 2,11) na tym świecie, służąc Panu w ubóstwie i pokorze, niech ufnie proszą o jałmużnę; i nie powinni wstydzić się tego, bo Pan dla nas stał się ubogim na tym świecie (por. 2Kor 8,9). W tym jest dostojność najwyższego ubóstwa, że ono ustanowiło was, braci moich najmilszych, dziedzicami i królami królestwa niebieskiego, uczyniło ubogimi w rzeczy doczesne, a uszlachetniło cnotami (por. Jk 2,5). Ono niech będzie częstką waszą, która prowadzi do ziemi żyjących (por. Ps 141, 6). Do niego, najmilsi bracia, całkowicie przyłgnąwszy, niczego innego dla imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa nie chcecie nigdy na ziemi posiadać» (Rb 6, 1-6).

«Upominam zaś i zachęcam w Panu Jezusie Chrystusie, aby bracia wystrzegali się wszelkiej pychy, próżnej chwały, zazdrości, chciwości (por. Łk 12,15), trosk i zabiegów tego świata (por. Mt 13,22), obmowy i szemrania, a ci, którzy nie umieją czytać, niech się nie starają nauczyć, lecz niech pamiętają, że nade wszystko powinni pragnąć osiąść Ducha Pańskiego wraz z Jego uświęcającym działaniem, modlić się zawsze do Niego czystym sercem i mieć pokorę, cierpliwość w prześladowaniu i w chorobie, i kochać tych, którzy nas prześladowają, ganią i obwiniają, bo Pan mówi: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za prześladowających i potwarzających was (por. Mt 5,44). Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, bo do nich należy królestwo niebieskie (Mt 5,10). Kto zaś wytrwa aż do końca, ten będzie zbawiony (Mt 10,22)» (Rb 10,7-12).

«Bracia, którzy za boskim natchnieniem zechcieliby udać się do Sarcenów i innych niewiernych, niech proszą swoich ministrów prowincjalnych o pozwolenie. Ministrowie zaś niech udzielają pozwolenia tylko tym, których uznają za odpowiednich do wysłania» (Rb 12, 1-2). «Upominam również i zachęcam tych braci, aby ich słowa w kazaniach, jakie głoszą, były wypróbowane i czyste (por. Ps 11,7; 17,31) na pożytek i zbudowanie ludu. Niech mówią mi o wadach i cnotach, o karze i chwale słowami związłymi; bo słowo skrócone uczynił Pan na ziemi (por. Rz 9,28)» (Rb 9, 3).

W refleksji może być pomocny zaproponowany przez Zakon schemat Czytania duchowego Słowa Bożego w życiu franciszkańskim:

- 1. Przygotowanie - wezwanie do Ducha Świętego.*
- 2. Odczytanie lub wysłuchanie tekstu.*
- 3. Przyjęcie i zrozumienie, które prowadzi do odkrycia bogactwa zawartego w tekście oraz zapamiętanie fragmentu-klucza.*
- 4. Modlitwa uwielbienia, dziękczynienia, prośby, jako wyraz ubogacenia słowem.*
- 5. Konkretnie postanowienie, które wypływa ze słuchania i przyjęcia słów Św. Franciszka.*

Oto niektóre ważne elementy, na które pragniemy zwrócić uwagę w zacytowanych fragmentach Reguły:

- *właściwa równowaga i głęboka więź pomiędzy życiem modlitwy i kontemplacji oraz życiem braterskim w umniejszeniu z zapalem ewangelizacyjno-misyjnym.*
- *Wiara w Pana i Boga, któremu winniśmy służyć; w Ducha Świętego, którego winniśmy przyjąć oraz w Jezusa Chrystusa, którego winniśmy naśladować (Rb 6,1; 10,7-8).*
- *Generalna zasada, aby niczego nie mieć na własność (Rb 6,1).*
- *Kryterium pielgrzymy (Rb 6,2-3).*
- *Najwyższe ubóstwo drogą do Królestwa Niebieskiego (Rb 6,4-6).*
- *Co może nas oddalić od Ducha Pańskiego (Rb 10,7b).*
- *Główne pragnienia ludzkiego serca (Rb 10, 8-10a): «mieć w sobie Ducha Pańskiego i podążać za Jego głosem»; «zawsze modlić się do Niego czystym sercem»; «mieć pokorę, cierpliwość w trudnościach i chorobach oraz miłować tych, którzy nas prześladują».*
- *Ewangeliczny fundament wytrwałości (Rb 10, 10b-12).*
- *Powołanie misyjne, jako owoc Bożego natchnienia.*
- *Brat misjonarz wysłany jest przez Pana i przez Wspólnotę (Rb 12, 1-2).*
- *Przepowiadanie Słowa w służbie budowania Ludu Bożego i głoszenie Chrystusa stałym paradygmatem ewangelizacji (Rb 9,3).*

GŁÓWNE ELEMENTY NASZEJ FORMA VITAE

Elementy tworzące duchowy horyzont Św. Franciszka zostały ujęte kreatywnie w konkretną formę życia, które koncentrują się w trzech podstawowych wymiarach.

Zalecana metodologia:

Każdy z wymiarów stanowi swego rodzaju formularz pomocny w refleksji osobistej lub wspólnotowej.

Gwardian lub prowadzący przygotowuje starannie przebieg spotkania wspólnotowego.

Spotkanie rozpoczyna śpiew lub modlitwa oraz odczytanie tekstu głównego.

Następnie zachowuje się ciszę, po której następuje dzielenie się przemyśleniami.

Odczuje się sugestie dotyczące „rozważania” wraz z aspektami pozytywnymi i negatywnymi kultury, z uwzględnieniem kultury lokalnej.

Odpowiada się na powstałe kontrowersje oraz kwestie „dla nas”.

Na zakończenie odczytuje się fragment ze wskazanych dokumentów (subsydiów), odmawia się modlitwę lub śpiewa pieśń.

I WYMIAR

Życie radykalnie ewangeliczne

- **Zachowujemy Świętą Ewangelię:** *KG 1; 5§2; 22§1*
(por. także 83§1; 117§2; 127§4).
- **Naśladujemy bardziej z bliska Jezusa Chrystusa:** *KG 1§1; 5§2*
(por. także 7§1; 8§1; 38).
- **Całkowicie oddaliśmy się Bogu i żyjemy według rad ewangelicznych:** *KG 1§1; 5*
(por. także 6,7,8,9; 19§2; 20§1; 33§1-2; 45§1; 65; 67).
- **Żyjemy w duchu modlitwy i pobożności:** *KG 1§2; 19*
(por. także 20; 21-24; 26; 28; 29).
- **Żyjemy w ciągłym nawróceniu (pokuta):** *KG 1§2; 32*
(por. także 33§3; 34§2; 84; 86; 99).

Komentarz:

Nasza forma życia według Ewangelii jest dziś konfrontowana z powszechnym poszukiwaniem sensu i doświadczeń duchowych, a także z duchowością pluralizmu, która sprawia, że często dana osoba tworzy sobie swoją własną religię; z wrażliwością w stosunku do wolności religijnej i dialogu międzyreligijnego; z poczuciem większej odpowiedzialności wierzących; z odkryciem na nowo fascynacji Osobą Jezusa z Nazaretu. Jest w niej również dominująca kultura tego, co *zewnętrzne i ulotne, a także pewnego rodzaju obojętność religijna obok* emocjonalnych i słabych form religijności.

Spróbujmy wykazać wyzwania wpływające z poszczególnych kultur.

Dla nas:

- Co negatywnego wchodzi do naszego życia i czego możemy się nauczyć od tych kultur?
- Co w tym względzie mówi nam I wymiar naszego charyzmatu i jaki może być dziś nasz wkład w ewangelizację kultury?
- Podjąć konkretne postanowienie osobiste lub wspólnotowe, wyrażające naszą troskę o odnowienie życia ewangelicznego.

W celu pogłębienia i rozwinięcia refleksji można sięgnąć do:
Nasza tożsamość franciszkańska (La nostra identità francescana), Rzym 1991.
Duch modlitwy i pobożności. Tematy do pogłębienia i refleksji (Lo spirito di orazione e devozione. Temi per approfondire e riflettere), Rzym 1996.

II WYMIAR

Życie we Wspólnocie i umieszczeniu

- **Jesteśmy Wspólnotą:** *KG 1§1; 38*
(por. także 40; 41; 45§1; 79; 140§1; 232).
- **Żyjemy we wspólnocie braterskiej:** *KG 39; 42*
(por. także 9§3; 46; 50-52; 87§1-2; 137§2; 139§1).
- **„Bez własności”:** *KG 72§1; 73-75.*
- **Ewangeliczne ubóstwo:** *KG 8; 72§2*
(por. także 64; 65; 67; 70; 75§1; 91; 97).
- **„Łaska pracy”:** *KG 76-82.*
- **Mniejsi wśród mniejszych (solidarność):** *KG 66; 72§3*
(por. także 32§3; 78§1; 82§1 i 3).
- **Narzędzia pojednania, pokoju i sprawiedliwości oraz poszanowania stworzeń:** *KG 1§2; 68; 69; 71*
(por. także 85; 98§2; 96§2-3; *NdE* 30).

Komentarz:

Nasze życie, jako Braci Mniejszych często konfrontowane jest z wieloma ruchami na rzecz sprawiedliwości, czy wolontariatem, z poszukiwaniem nowych stylów życia, z wrażliwością wobec przestrzegania praw człowieka i naturalnego środowiska, czy też pojawieniem się wszelkiego rodzaju mniejszości, które czynią nasze społeczności wielokulturowymi.

Nie można jednak zapomnieć, że współczesna kultura zdominowana jest przez indywidualizm oraz poszukiwanie bogactwa i władzy; często charakteryzują ją podziały i niesprawiedliwość, zjawisko migracji, a także różne formy eliminacji społecznych.

Spróbujmy wykazać wyzwania wpływające z poszczególnych kultur.

Dla nas:

- Co negatywnego wchodzi do naszego życia i czego możemy się nauczyć od tych kultur?
- Co w tym względzie mówi nam II wymiar naszego charyzmatu i jaki może być dziś nasz wkład w ewangelizację kultury?
- Podjąć konkretne postanowienie osobiste lub wspólnotowe, wyrażające naszą troskę o odnowienie życia ewangelicznego.

W celu pogłębienia i rozwinięcia refleksji można sięgnąć do:

Wszyscy jesteście Braćmi. Subsydium formacji ciągłej na podstawie 3 rozdziału Konstytucji Generalnych (Voi siete tutti fratelli. Sussidio per la formazione permanente sul capitolo 3° delle Costituzioni generali), Asyż 2002.

Pielgrzymi i obcy na świecie. Subsydium formacji ciągłej na podstawie 4 rozdziału Konstytucji Generalnych OFM (Pellegrini e forestieri in questo mondo. Sussidio per la formazione permanente sul Capitolo IV delle Costituzioni generali OFM), Rzym 2008.

III WYMIAR

Misja w Kościele i w świecie

Podstawowym odniesieniem w tym względzie jest tekst: KG 112§1: *Dokonywanie oceny, czy działalność Zakonu - odnośnie do samego jej wyboru i sposobów realizacji oraz skuteczności świadectwa - odpowiada wymogom naszych czasów i zgadza się z charakterem apostołatu franciszkańskiego, jest zadaniem kapituł generalnych i prowincjalnych. Te kapituły powinny również wskazywać drogi i metody rozwijania apostołatu.*

- **Wszyscy Bracia uczestniczą w misji Kościoła:** KG 83; 84 (por także 4§1; 5§2; 89§1; 116§1).
- **Ewangelizujemy świadectwem życia:** KG 86; 89§1 (por. także 87; 90-99; 115§2).
- **Ewangelizujemy słowem:** KG 89§2; 100-110.
- **Ewangelizujemy w braterskiej wspólnotcie i w umniejszeniu:** KG 87§1-2; 91; 111 (por. także 88; 97; 98; 104; NdE 27).
- **Ewangelizujemy „inter gentes” i „ad gentes”:** NdE 13-21 (por także KG 116; 117; 118§2; 121).
- **Poprzez nowe formy braterskiej wspólnoty dla nowej ewangelizacji:** KG 87§3; 115§1; NdE Zalecenie 20.
- **Jesteśmy „pielgrzymami i obcymi” (życie wędrowne):** KG 64; 72§1; NdE 22-24, Zalecenie 13.
- **Jesteśmy gotowi uczyć się od innych i prowadzić dialog ze wszystkimi:** KG 93.

Komentarz:

Nasza franciszkańska misja jest konfrontowana z kulturą, która docenia rolę kobiety, równouprawnienie i demokrację; lecz jest to równocześnie kultura dominująca, która oddaliła nowe pokolenia od Kościoła, rozprzestrzenia ducha hiperkrytycznego, a czasami wręcz agresywnego wobec Kościoła; rozpowszechnia obojętność i relatywizm religijny, i która karmiona jest gwałtownymi przemianami wartości i punktów odniesienia.

Z wnętrza Kościoła wpływają inne wartości: główna rola Słowa Bożego i zaangażowanie świeckich w różne formy współpracy: wobec wyzwań przesadnego klerykalizmu, nadużyć seksualnych i finansowych, nieewangelicznego stylu życia, braku zaangażowania Kościoła w opcję

dla ubogich, czy też innych spraw, które mogą zgorszyć bądź też zachwiać zaufanie wierzących oraz Braci wobec osób odpowiedzialnych.

Jesteśmy także konfrontowani z malejącym zapałem misyjnym w Kościele i w Zakonie.

Spróbujmy wykazać wyzwania wpływające z poszczególnych kultur.

Dla nas:

- Co możemy zaczerpnąć do naszego życia i czego możemy się nauczyć od tych kultur?
- Co w tym względzie mówi nam III wymiar naszego charyzmatu i jaki może być dziś nasz wkład w ewangelizację kultury?
- Podjąć konkretne postanowienie osobiste lub wspólnotowe dla ożywienia naszego zapału misyjnego i ewangelicznego.

W celu pogłębienia i rozwinięcia refleksji można sięgnąć do:

Nasza tożsamość franciszkańska (La nostra identità francescana), Rzym 1991.

H. Schalück, “Napełnić ziemię Ewangelią Chrystusa”(Riempire la terra del Vangelo di Cristo), Rzym 1996.

Posłani do parafii, aby ewangelizować we wspólnocie i umniejszeniu. Subsydium w duszpasterstwie parafialnym (Inviati per evangelizzare in fraternità e minorità nella Parrocchia. Sussidio per la pastorale parrocchiale), Rzym 2009.

NASZE EWANGELICZNE POWOŁANIE FRANCISZKAŃSKIE

Czcimy naszą tożsamość

Wstęp

Niniejszą propozycję można wykorzystać jednorazowo albo przy wielu okazjach, a także dostosować ją do okoliczności i potrzeb danej wspólnoty. Gdy chodzi o znaki i gesty, mogą być różne - z uwzględnieniem kultury i wrażliwości poszczególnych krajów.

Przygotowanie

Należy przygotować we Wspólnocie odpowiednie miejsce celebracji i umieścić tam obraz Św. Franciszka, Krzyż Św. Damiana oraz miejsce do wystawienia Najświętszego Sakramentu, a także - miejsce, gdzie będzie umieszczona Ewangelia, Reguła, Konstytucje Generalne, sandały, mapa świata lub globus.

1. SŁOWO WSTĘPNE

Drodzy Bracia!

Nasze powołanie jest cennym darem otrzymanym od Najświętszej Trójcy. Nasza Wspólnota Franciszkańska rodzi się ze słuchania Chrystusa mówiącego w Ewangelii oraz poprzez nową więź w Duchu. Chodzi tu o charyzmat dany przez Ducha Świętego Św. Franciszkowi i jego naśladowcom dla dobra Kościoła i całego świata. Charyzmat ten ma szczególną tożsamość, której należy strzec w wymiarze osobistym i wspólnotowym ze względu na posłannictwo w Kościele i świecie. Jest to tożsamość dynamiczna, tożsamość ewangeliczna *in via*, którą buduje się wędrując. Punktem wyjścia, ośrodkiem i kotwicą stałości jest Ewangelia. Punktami odniesienia są dla nas: doświadczenie Ojca naszego Św. Franciszka i pierwszych Wspólnot braterskich, Źródła Franciszkańskie, dziedzictwo duchowe, kulturalne, intelektualne, misyjne Zakonu poprzez wieki, nasze Konstytucje Generalne (KG), twórcza wierność każdego współbrata i każdej Wspólnoty, a także odpowiedź na znaki czasów i miejsc w każdym okresie dziejowym. Szczególnie cennym narzędziem są KG, będące owocem starań całego Zakonu i zatwierdzone przez Kościół po to, by strzegły i dostosowywały naszą tożsamość do obecnych warunków i czasów. Chcemy, więc odnowić nasze osobiste i wspólnotowe staranie, aby je lepiej poznać, przyjąć ochoczym sercem, a przede wszystkim żyć nimi na każdy dzień, wypełniając naszą ewangeliczną misję.

Śpiew

Po wystawieniu Najświętszego Sakramentu przewodniczący nabożeństwa rozpoczyna nabożeństwo znakiem krzyża i pozdrowieniem, a następnie. Następnie zaprasza wszystkich do wspólnego odmówienia modlitwy do Trójcy Przenajświętszej:

«Wszchemogący, wiekuisty, sprawiedliwy i miłosierny Boże! Pozwól nam, nędznym czynić z miłości do Ciebie to, o czym wiemy, że Ty tego chcesz i chcesz zawsze tego, co się Tobie podoba, abyśmy wewnątrznie oczyszczeni, wewnątrznie oświeceni i rozpaleni ogniem Ducha Świętego, mogli naśladować Twojego Syna a naszego Pana, Jezusa Chrystusa i jedynie dzięki Twojej łasce dojść do Ciebie, Najwyższy, który żyjesz i królujesz, i odbierasz hołd w doskonałej Trójcy i prostej Jedności, Bóg wszchemogący przez wszystkie wieki wieków. Amen».

2. ZACHOWYWAĆ ŚWIĘTĄ EWANGELIĘ

Komentarz

Dar Ewangelii jest źródłem naszego Braterstwa. Św. Franciszek w swym Testamencie mówi, że sam Najwyższy objawił mu, iż ma żyć według świętej Ewangelii. Punktem wyjścia i cechą charakterystyczną naszej charyzmatycznej tożsamości jest zachowywanie i życie według Ewangelii na wzór Świętego Ojca Franciszka. *«Reguła i życie braci mniejszych polega na zachowaniu świętej Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa przez życie w posłuszeństwie, bez własności i w czystości».*

Śpiew oraz wniesienie księgi Ewangelii

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych

ARTYKUŁ 1

- §1** *Zakon Braci Mniejszych, założony przez Św. Franciszka z Asyżu, jest braterską wspólnotą, w której bracia pod działaniem Ducha Świętego, wierniej krocząc śladami Jezusa Chrystusa, całkowicie oddają się przez profesję Bogu nade wszystko umiłowanemu, żyjąc Ewangelią w Kościele, w sposób, jaki praktykował i ukazał Św. Franciszek.*
- §2** *Bracia, jako naśladowcy Św. Franciszka, zobowiązani są prowadzić życie na wskroś ewangeliczne, mianowicie żyć w duchu modlitwy, pobożności i w braterskiej wspólnocie oraz dawać świadectwo pokuty i umniejszenia; ożywieni zaś miłością do każdego człowieka powinni nieść na cały świat orędzie Ewangelii oraz czynami głosić pojednanie, pokój i sprawiedliwość, a także okazywać szacunek stworzeniu.*

Krótkie milczenie

3. ŻYĆ WEDŁUG REGULY ŚW. FRANCISZKA

Komentarz

Forma życia ewangelicznego, jaką Franciszek poruszony przez Ducha Świętego odkrył dzięki łasce Boga, została w szczególności wyrażona w Regule. Jest ona fundamentem życia i ustawodawstwa Zakonu, a nade wszystko jest rdzeniem Ewangelii (2Cel 208). Dlatego, abyśmy mogli żyć wiernie i zgodnie z naszym charyzmatem, powinniśmy zawsze zachowywać w naszym sercu Regulę, ofiarowaną nam przez Św. Franciszka i zatwierdzoną przez Kościół.

Śpiew oraz wniesienie księgi Reguły

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych

ARTYKUŁ 2

- §1** *Reguła Braci Mniejszych, zatwierdzona przez Papieża Honoriusza III, jest podstawą życia i ustawodawstwa Zakonu. Wszystko to, co w niej jest zawarte, należy rozumieć i zachować według myśli Św. Franciszka, wyrażonej zwłaszcza w jego pismach oraz zgodnie z duchem Kościoła i zdrowymi tradycjami Zakonu, uwzględniając rzeczywiste warunki życia.*
- §2** *Aby coraz lepiej poznawać i wierniej zachowywać «ducha Założyciela i jego właściwe zamiary», bracia niech starają się studiować, rozważać i ze czcią przyswajać sobie nie tylko Regulę, lecz także życie i pisma Św. Franciszka oraz jego naśladowców.*

Krótkie milczenie

4. NAŚLADOWAĆ ŚW. FRANCISZKA DZIŚ WEDŁUG KG

Komentarz

My, Bracia Mniejsi, stawiamy sobie za cel żyć w każdym czasie według formy życia, jaką żył nasz ojciec, Św. Franciszek, i jaką zaproponował swym synom, w zatwierdzonej przez Kościół Regule, która polega na życiu według Ewangelii. Aby osiągnąć ten cel, zostaje nam dana cena na pomoc: odnowione Konstytucje Generalne. Są one aktualizacją Reguły dla naszego czasu. Są również nieodzowne do strzeżenia i aktualizacji naszej tożsamości Braci Mniejszych.

*Śpiew oraz wniesienie księgi Konstytucji Generalnych
Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych*

ARTYKUŁ 10

Autentyczna wykładnia Reguły Św. Franciszka jest zastrzeżona Stolicy Świętej. Kapituła generalna ma zaś prawo dostosowywać Regułę do nowych czasów i ją interpretować, co wymaga jednak zatwierdzenia przez Stolicę Świętą.

ARTYKUŁ 12

- §1** *Konstytucje generalne podają normy fundamentalne w celu ułożenia życia według Reguły wszędzie i dla wszystkich Braci.*
- §2** *Niech wszyscy Bracia starają się przestrzegać z największą pilnością norm zawartych w Konstytucjach generalnych. Bez wiernego przestrzegania tychże norm trudno jest tworzyć wspólnotę braterską i osiągnąć doskonałość ewangeliczną zgodnie z charakterem zakonu..*

ARTYKUŁ 4

- §1** *I Bracia mniejsi, włączeni w Lud Boży, odczytując nowe znaki czasów i odpowiadając wyzwaniom rozwijającego się świata, niech czują jedno z Kościołem, a jego inicjatywy i zamiary niech przyjmują, jako własne i wspierają je w miarę swoich sił.*
- §2** *Wszyscy i poszczególni bracia niech okazują posłuszeństwo i uszanowanie Papięzowi, z którym są związani w szczególny sposób przez własną Regułę i ślub posłuszeństwa; w sprawach zaś duszpasterskich niech podlegają władzy biskupów; ponadto, zgodnie z pragnieniem oraz przykładem Św. Franciszka, niech darzą należną czcią i uszanowaniem biskupów i kapłanów.*

Krótkie milczenie

5. ODNAWIAĆ KAŻDEGO DNIA NASZĄ ZAKONNĄ PROFESJĘ

Komentarz

Nasze powołanie jest osobistym i codziennym zaangażowaniem. Dlatego też powinniśmy powracać myślą i sercem do naszej profesji, aby każdego dnia dać Bogu nową odpowiedź, której On od nas oczekuje, w nowej porze naszego życia. Odnawiając codziennie formułę profesji, aktualizujemy naszą odpowiedź i pozwalamy wybrzmieć słowom profesji, aby stały się naszym życiem.

Wniesienie zapalonego paschału

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych

ARTYKUŁ 5

§1 Bracia, którzy peonie realizują konsekrację chrztu i odpowiadają na Boże powołanie, przez profesję posłuszeństwa, ubóstwa i czystości, przeżywaną w duchu Św. Franciszka, całkowicie oddają się na własność umiłowanemu nade wszystko Bogu i zawierają z Nim przymierze; przez to całe ich życie staje się jakby ofiarą złożoną Bogu w miłości.

§2 W naszym Zakonie profesja, składana w ręce prawowitego ministra, brzmi następująco:

Krótkie milczenie

Każdy zapala świecę i wszyscy razem odnawiają Profesję zakonną według poniższej formuły:

**Wszchemogący, najświętszy, najwyższy Boże,
Ojczy święty i sprawiedliwy,
Panie i Królu nieba i ziemi!
Błogosławię Cię i dzięki Ci składam
ponieważ mocą Twej miłości
wezwałeś mnie do naśladowania
Twojego umiowanego Syna,
a Pana naszego Jezusa Chrystusa,
według formy życia, którą natchnąłeś sługę Twego, Franciszka.**

**Wzywając pomocy i łaski Ducha Świętego,
z całym zapalem serca,
odnawiam dzisiaj wobec Ciebie śluby:
życia w posłuszeństwie,
bez żadnej własności,
i w czystości;
potwierdzam również moje zobowiązanie
zachowania życia i Reguły Braci Mniejszych
zatwierdzonej przez Papieża Honoriusza,
zgodnie z Konstytucjami naszego Zakonu.**

**Ojciec Święty, spraw,
abym wsparty opieką Maryi Niepokalanej,
Dziewicy uczynionej Kościołem i wzorem życia konsekrowanego,
a także za wstawiennictwem Św. Franciszka i wszystkich Świętych
oraz z pomocą Braci,
wytrwał do końca życia w tym świętym postanowieniu
i abym z pomocą Twojej łaski
doszedł do Ciebie, Najwyższy,
który w doskonałej Trójcy i prostej Jedności
życjesz i królujesz przez wszystkie wieki wieków. Amen.**

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych.

ARTYKUŁ 19

- §1** *Bracia, wierni swojej profesji, naśladują w modlitwie Chrystusa, który składa Ojcu najwyższe dzięki, i który «żyje, aby się wstawiać za nami».*
- §2** *Idąc śladami Św. Franciszka, który „był nie tyle człowiekiem modlącym się, ile raczej samą modlitwą”, bracia, usunąwszy wszystkie przeszkody i odrzuciwszy wszystkie troski i kłopoty, niech czystym sercem i czystym umysłem służą Panu Bogu, kochają Go, wielbią i czczą, «gdyż Ojciec szuka takich czcicieli».*

6. ŻYCIE JAKO BRACIA MNIEJSI

Komentarz

Franciszek jako pierwszy w historii Kościoła nadał grupie swych naśladowców imię braterskiej wspólnoty. Chciał, aby ta wspólnota nazywała się Zakonem Braci Mniejszych (1Cel 38). Pierwszą deklaracją, jaką czynią KG jest stwierdzenie, że Zakon Braci Mniejszych jest braterską wspólnotą. Podkreśla się w ten sposób fakt, iż głównym odniesieniem nie jest instytucja, ale osoba brata. Po Bogu i Ewangelii, będących centrum naszego życia, właśnie wspólnota jest najbardziej podstawowym elementem tożsamości naszego franciszkańskiego powołania. Św. Franciszek uważa, że bracia i otrzymane objawienie, aby żyć według formy świętej Ewangelii, są szczególnymi darami, jakie otrzymaliśmy od Pana.

Śpiew

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych.

Po każdym z artykułów zaleca się krótkie milczenie.

ARTYKUŁ 38

Bracia, jako synowie Ojca niebieskiego i bracia Jezusa e Duchu Świętym, naśladując ewangeliczny sposób życia ukazany przez Pana Św. Franciszka, prowadzą życie braterskie we Wspólnocie, miłują i wspierają się wzajemnie bardziej niż „matka kocha i karmi swego syna cielesnego.

ARTYKUŁ 39

Ożywieni przez miłość Bożą, rozlaną w ich sercach przez Ducha Świętego, wszyscy bracia niech szczególnie pielęgnują między sobą ducha zażyłości i wzajemnej przyjaźni. Niech się pobudzają do uprzejmości, życzliwości oraz wszystkich innych cnót. Ustawicznie zachęcając jeden drugiego do nadziei, pokoju i radości, niech zjednoczeni prawdziwym braterstwem pomagają sobie nawzajem w osiągnięciu pełnej dojrzałości ludzkiej, chrześcijańskiej i zakonnej.

ARTYKUŁ 40

Każdy brat jest darem, który Bóg daje wspólnotie braterskiej. Jakkolwiek bracia różnią się między sobą charakterem, kulturą, obyczajami, zdolnościami, umiejętnościami i przymiotami, niech się wzajemnie akceptują w całej rzeczywistości takimi, jakimi są i niech uważają się za równych. W ten sposób cała wspólnota braterska stanie się uprzywilejowanym miejscem spotkania z Bogiem.

ARTYKUŁ 41

Wszyscy członkowie Zakonu, jakkolwiek piastują w Zakonie różne urzędy oraz wypełniają rozmaite obowiązki i posługi, z nazwy i w rzeczywistości są braćmi, i to mniejszymi.

ARTYKUŁ 55

- §1** *Bracia niech zawsze pamiętają, że charyzmat udzielony przez Boga Św. Franciszkowi wydaje i ukazuje wszystkie swoje wielorakie owoce tak w braciach mniejszych, jak i w innych członkach Rodziny franciszkańskiej.*
- §2** *Bracia niech ze wszystkich miar starają się ożywiać i popierać pełny rozwój charyzmatu franciszkańskiego u wszystkich, którzy czerpią inspiracje z ducha Św. Franciszka. Niech chętnie podejmują okazje do spotkań z nimi w celu popierania wspólnych inicjatyw.*
- §3** *Asystenci duchowi jakiegokolwiek jednostki albo stopnia Rodziny franciszkańskiej powinni być dobierani starannie, stosownie do zasad prawa powszechnego i własnego*

Krótkie milczenie

Komentarz

Szczególne zadanie Wspólnoty franciszkańskiej polega na tym, iż ma ona być narzędziem pokoju, dobra, sprawiedliwości i pojednania. Przed głoszeniem pokoju i pojednania, Wspólnota powinna tymi wartościami żyć. Każdy brat winien mieć pokój w swoim sercu. Także Wspólnota każdego dnia powinna zadbać o to, aby była wspólnotą zgodną oraz świadczącą o pojednaniu, jakie Ojciec chce urzeczywistnić w świecie poprzez swego Syna.

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych.

ARTYKUŁ 67

Poprzez stałe zapieranie się samych siebie i ciągle nawracanie się do Boga, niech bracia ukazują przykładem własnego życia profetyczny obraz, demaskujący „falszywe wartości” naszych czasów.

ARTYKUŁ 68

- §1** *Bracia niech żyją na tym świecie jako rzecznicy sprawiedliwości, heroldowie i twórcy pokoju, zwyciężając zło przez czynienie dobra.*

§2 *Gdy bracia głoszą pokój ustami, niech go jeszcze głębiej chowają w sercu, tak, aby z ich powodu nikt nie wpadł w gniew i nie zgorszył się, lecz niech dla wszystkich stanowią zachętę do pokoju, łagodności i życzliwości.*

Przeprowadzamy rachunek sumienia, aby uznać podziały, otwarte rany, braki w dialogu, wszystkie postawy braku miłości wśród nas w naszym codziennym życiu braterskim.

Krótkie milczenie... Następnie można odmówić stosowną modlitwę albo zaśpiewać psalm pokutny.

Pragniemy teraz przekazać sobie nawzajem znak pokoju, wyrażający nasze otwarcie wobec każdego brata, który jest darem od Boga oraz gotowość do przebaczenia i pojednania z każdym bratem.

7. EWANGELIZOWAĆ WE WSPÓLNOCIE I UMNIEJSZENIU W ŚWIECIE

Komentarz

Od samego początku duchowość franciszkańska jest duchowością misyjną, duchowością spotkania, wyruszenia w drogę. Za przykładem Franciszka oraz wielu współbraci, także i my chcemy przyjąć dar Ewangelii i twórczo oddać ją życiu, konkretnymi gestami, jak również naszym udziałem w misji ewangelizacyjnej „inter gentes” i „ad gentes”. Konstytucje Generalne w rozdziałach IV i V, przypominają nam, że jesteśmy pielgrzymami i obcymi na tym świecie; że wszyscy jesteśmy wezwani do ewangelizowania oraz że jej pierwszą formą jest sposób naszego życia i umniejszenia, jak również głoszenie Słowa.

*Śpiew oraz wniesienie mapy świata i pary sandałów
Odczytanie artykułu 66 KG*

ARTYKUŁ 66

§1 Aby dokładniej naśladować uniżenie Zbawiciela i wyraźniej je ukazywać, bracia niech dzielą życie i dołę ludzi, którzy nie mają społecznego uznania, zawsze przebywając wśród nich jako mniejsi; przez to swoje położenie społeczne mają przyczyniać się do nadejścia Królestwa Bożego

§2 Bracia, zarówno jako wspólnota braterska i poszczególni jej członkowie, niech prowadzą taki sposób życia, aby nikogo nie odsuwać od siebie, zwłaszcza tych, którzy pod względem społecznym i duchowym należą zwykle do marginesu..

Krótkie świadectwo jednego z Braci, który żyje i pracuje wśród ubogich.

Odczytanie wybranych artykułów z Konstytucji Generalnych

ARTYKUŁ 83

§1 Jak Syn został posłany przez Ojca, tak wszyscy bracia, pod natchnieniem Ducha Świętego, są posłani, aby głosić Ewangelię na całym świecie wszelkiemu stworzeniu. Dając świadectwo Jego głosowi, niech prowadzą wszystkich do poznania prawdy, że nie ma Wszechmogącego oprócz Boga.

§2 *Wszyscy Bracia niech czują się współodpowiedzialni za powierzony całemu Kościołowi obowiązek ewangelizacji. Za przykładem Św. Franciszka, który „przemawiał całym ciałem”, niech będą gotowi przyjąć natchnienie Pana i gdziekolwiek byliby wezwani lub posłani, przez słowa i przykład niech będą zbudowaniem dla narodów dzięki prawości całego swego życia.*

ARTYKUŁ 84

Gdziekolwiek są i cokolwiek robią, bracia niech poświęcają się dziełu ewangelizacji: zarówno we wspólnocie - przez życie kontemplacyjne i pokutne oraz przez różne prace spełniane dla braterskiej wspólnoty, jak i w społeczności ludzkiej - poprzez działalność w sferze intelektualnej i materialnej oraz posługę duszpasterską w parafiach i innych instytucjach kościelnych; a wreszcie głosząc przyjście Królestwa Bożego przez świadectwo samej obecności franciszkańskiej.

ARTYKUŁ 89

§1 *Początkiem i niejako pierwszym sposobem ewangelizacji jest świadectwo życia, czyli głoszenie Królestwa Bożego w milczeniu. Takie świadectwo mogą i powinni dawać wszyscy bracia, tak klerycy, jak i bracia bez święceń, zaangażowani w kaznodziejstwie, oddający się modlitwie i ci, którzy pracują, młodzi i starzy, zdrowi i chorzy. Dzieje się tak, gdy prawdziwie prowadzą życie braci mniejszych we Wspólnocie i wyznają, że są Chrześcijanami.*

§2 *Świadectwo słowa, czyli faktyczne przepowiadanie, jest drugim sposobem ewangelizacji. Spełniają go ci, którzy, na mocy otrzymanego mandatu, głoszą słowem imię i naukę, życie i Obietnicę, Królestwo i tajemnicę Jezusa z Nazaretu, Syna Bożego..*

Przypomnieć różne formy ewangelizacji „inter gentes” w ramach wspólnoty Prowincji.

Odczytanie artykułu 117 KG

ARTYKUŁ 117

§1 *W naszym Zakonie misjonarzami nazywa się tych braci, którzy za Bożym natchnieniem pragną poświęcić się działalności na polu ewangelizacji misyjnej i są posłani przez kompetentnego ministra - jak to jest zapisane w Regule.*

- §2 *Celem ewangelizacji misyjnej jest zanieśenie Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa do narodów, albo do grup ludzi, które jeszcze nigdy nie słyszały Radosnej Nowiny, a także wspieranie w budowaniu Kościoła partykularnego tych, którzy już Ewangelię przyjęli.*
- §3 *We wszystkich Kościołach partykularnych tak długo jest konieczna ewangelizacja misyjna, dopóki one, stosując odpowiednie siły i środki, nie zostaną w pełni uformowane albo też odrodzone do pierwotnej żywotności.*

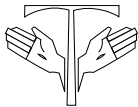
Krótkie świadectwo jednego z Braci misjonarzy „ad gentes”.

ZAKOŃCZENIE:

Błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem i śpiew na zakończenie.

WYKAZ SKRÓTÓW

- Rb - Reguła Zatwierdzona
KG - Konstytucje Generalne
NdE - Niosący dar Ewangelii
RoE - Rozpocząć na nowo od Ewangelii

ORDO FRATRUM MINORUM
Curia generalis
Via Santa Maria Mediatrix, 25
00165 - Roma - Italia

www.ofm.org